

244

Az első zenei részleg a Szabó Ervin Könyvtár hálózatában

Soroksár — Budapest XX. kerületének egy része — jóformán ma is úgy hat, mint egy vidéki kisváros. Az egykori községnek azonban gazdag zenei múltja van, s ma is megtaláljuk itt a zenei hagyományok folytatóit: sok zenész, művész és műkedvelő született, vagy lakik Soroksárott, s nagyon örvendetes, hogy éppen ezen a településen létesült a főváros első, kerületi könyvtárban működő zenei részlege. Soroksáron 1973. október 29-én Petőfi emlékkönyvtárként nyílt meg új helyiségében a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (35) sz. kerületi könyvtára (Ld. Könyvtáros, 1973./12. sz.). Kiállítóterméből nyílik a zenei részleg stúdiójául, raktárául és irodájául szolgáló helyiség, a hallgatáshoz szükséges vezetőkeket pedig a kiállítóterembe szerelték be.

A zenei részleg azonban csak 1974. szeptember 2-án nyílt meg az egyéni használók számára is, mivel csak ekkorra készültek el a hallgatóhelyek vezetőkei. Jelenleg 11 fejhallgató, 1 nagy teljesítményű erősítő hangfallal, 2 mikrofon, 1

hatcsatornás kapcsolótábla, 1 sztereorádió hangszórókkal, 2 Tesla sztereomagnó, továbbá 2 Philips lemezjátszó áll rendelkezésünkre. Ezekkel egyidőben három műsort tudunk közvetíteni, vagy helyette hangos műsort adni.

Az elmúlt év végén 708 hanglemez, valamint 27 különféle felvételt tartalmazó hangszalag és mintegy 150 hanglemez-melléklet volt a hangzóanyag-állomány. A kézikönyvtár 273 kötetből állt (pl. „A” Grove’s). Az állomány részét képezik a periodikák, a nyomtatott mellékletek és az újságkivágatok is.

A lemezállomány megoszlása a következő: mozgalmi és mozgalmi-zenei 15, hangszertörténeti 7, nyelvlecke 63, egyéb ismeretterjesztő 4, összesen 90 ismeretterjesztő; komolyzenei 415, könnyű- és egyéb zenei 84, népzenei 27, összesen 526 zenei, s végül szépirodalmi 85; gyermekirodalmi 7; összesen 708 lemez. A magnószalagra felvett 27 műsor közül zenei 8, nyelvi 9, egyéb, azaz gyermek-, helytörténeti, híres emberek hangjai, műsorösszeállítások stb. 10.

A zenei részleg gyűjtőköre a szükségletek, a lehetőségek és a helyi adottságok nyomán alakult ki. Fő feladatunknak tűztük ki a zene megkedveltetését, s ennek érdekében a zenei részleg használatára nevelést. A nem zenei anyag, a verslemezek és a nyelvleckék iránt már korábban is jelentkezett igény a körzetünkbe tartozó iskolák tanulói részéről. Tekintettel Soroksár hagyományaira, gyűjtjük a helytörténeti és a helyi nemzetiségi vonatkozású anyagot, mégpedig a lehető legnagyobb teljességre törekedve. Úgyszintén — könyvtárunk Petőfi-emlékkönyvtár jellege miatt — minden hozzáférhető Petőfi-dokumentumot is megvásárolunk.

Nagyon fontos része munkánknak a komolyzene megkedveltetése, ezért könnyű fajsúlyú műveket csak kismértékben vásárolunk. Allományunk összetételét erősen befolyásolják a beszerzési lehetőségek.

Tevékenységünk első évében, már 1973 őszén kialakítottuk a csoportos lemezhallgatás gyakorlatát, s ma már nem tudunk foglalkozást, műsort elképzelni a zenei részleg igénybevétele nélkül. Komolyzenei előadásokat szerveztünk, ilyenkor könyvkiállításokkal illusztráltuk az elhangzott témákat. Iskolák könyvtárlátogatása alkalmából bemutattuk a zenei részleget is, s a látogatást minden esetben műsorral kötöttük egybe. Ünnepekre programot állítottunk össze, s gyermek- és fiatal hallgatóink nagy élvezettel hallgatták műsor-összeállításainkat, akár a költészet napjára vagy irodalmi estre készítettük őket. A szomszédos általános iskola ének- és irodalomszakköre rendszeresen nálunk tartja összejövetelét, a

könyvtári irodalomóra már szinte elképzelhetetlen zenei vagy más hangzó anyag felhasználásával történő illusztrálás nélkül. A helytörténeti szakkör tagjai összejöveteleiken a kerületi eseményekről készült felvételeinket tanulmányozzák. Soroksári témájú rádió- és tv-riportokhoz adtunk kísérőzenét, úgyszintén a könyvtár Kisduna Galériájának és egyéb kiállításainak megnyitójához.

Mint említettük, a zenei részleg 1974 őszén nyílt meg az egyéni hallgatók részére. A nyitvatartási idő kedden 3, szerdán és pénteken 5—5 óra. A gyerekek igen lelkesen veszik igénybe az új szolgáltatást, ezért részükre szombat délután csoportos gyermekfoglalkozást tartunk. Komolyzenei előadásainkat hétfő esténként rendezzük.

Az egyéni használók száma a szolgálat megindítása után negyedév alatt 88-ra emelkedett. Ezek 210 alkalommal 429 művet hallgattak, s a művek 40 százaléka könnyűzene, 34 százaléka mese volt. Főleg a gyerekek és a fiatalok vették igénybe a zenei részleget. Sajnos, nem kapható elég gyermeklemez, ezért mi magunk állítunk össze, vagy veszünk fel szalagra a rádióból gyerekek részére alkalmas műsorokat.

Szolgáltatásaink köre az egyéni és a csoportos ifjúsági és felnőtt használók igényeinek kielégítéséből, a különféle programokhoz kapcsolódó illusztráló tevékenységből és a gyerekek számára rendezett zene- és mesehallgatásból tevődik össze. Igény van átmásolásra is, de ennek csak a jövőben tudunk eleget tenni. Egyébként sok hangszalagfelvételt kell készítenünk: helytörténeti, archiváló, gyermekműsor-felvételeket, továbbá rádióelőadásokat (pl. Bartók, Cziffra, Bernstein saját előadásait), kifogyott lemezeket is hangszalagra veszünk.

Jelenleg mindezt a sokrétű tevékenységet egy munkatárs végzi a könyvtár vezetőjének segítségével. Az állományban való tájékozódás céljára betűrendes, szak-, a lemezek gyártási számát feltüntető, valamint szótárkatalógus-apparátust építünk, egységesen az összes dokumentumféleségre.

Terveink között szerepel vezetékek és hangfalak beszerelése az olvasótermekbe, lemezjátszó, kazettás magnó és nagyobb teljesítményű mikrofon beszerzése, a csatornaszám növelése, a felvételek, a kazet-

ták cseréje a készülőbeszerzes elősegítéséhez, ezenkívül epidiaszkóp vásárlása, valamint a helyiség bővítése.

Nálunk is bebizonyosodott, hogy a zenei részleg igen kedvelt és hatékony eszköz minden közművelődési feladat támogatásához, s különösen a gyermekek zenei és egyéb nevelésében használható jó hatásokkal. Rendkívül nagy azonban költség- és létszámigénye.

Zengő Gáborné

a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 35. sz.
kerületi könyvtárának munkatársa